
Nostalgické kouzlo reedic

Hudební vzpomínky ve staronovém hávu

Mezi obvyklé aktivity vydavatelů audio či audiovizuálních záznamů patří také zpřístupňování archivů jejich nahrávek. Zdánlivě jednoduchá práce, navíc často odměněná úspěchem u pamětníků i mladých posluchačů se zájmem o různě letitou muziku. Je však vskutku tak snadné potěšit pro věc otevřená srdce, uši a peněženky kupců?

TEXT: KAREL DENIŠ (Supraphon a.s.)

Když jsem se v roce 2004 zúčastnil konkurzu na pozici šéfproducenta Supraphonu v oboru lehké múzy, byl jedním z hlavních bodů mé úvahy bohatý katalog populární hudby. Právě tou dobou se tam začal postupně vracet (již jen český) repertoár této firmy, ale také Pantonu, z dlouhé zápůjčky Sony Music / Bonton. Pryč byly první polistopadové sezony logického nadšení nad čímkoli dříve nedostupným či nad převáděním vinylového obsahu na zdánlivě navždy vítězná cédéčka. Záslouhou výborné práce zejména Karla Knechtla tehdy vznikaly reediční řady i jednorázové nabídky z profesně i fandovskými atraktivně uspořádaného popového, rockového či folk & country odkazu. Systematické dokumentování tvorby Karla Gotta, Heleny Vondráčkové, Václava Neckáře, Olympicu nebo Hany Zagorové bylo

završeno unikátní Gottovou 36položkovou CD kolekcí nebo zhruba polovičním ohlédnutím za kariérou Marie Rottové. V dalších letech se nám podařilo do výpravných kartonových krabiček shrnout i téměř kompletní diskografie Hany Hegerové, Marty Kubišové,

Michala Tučného, Blue Effectu, Petra Nováka, Jazz Q, Luboše Pospíšila, Spirituál kvintetu, Vladimíra Mišíka s ETC..., Pavla Bobka, Waldemara Matušky, Věry Špinarové nebo Michala Prokopa s Framus Five. Souběžně vznikaly projekty mnoha dalších interpretů, včetně občasných výletů za hranice jednoho žánru, viz třeba omnipotentní Jiří Stivín. Na začátku druhé dekády třetího tisíciletí se i u nás objevily vítané náznaky resuscitace vinylů, na niž přišla reakce v podobě dosud nekončící série obnovy legendárních alb: Krylovo Bratříčku, zavírej vrátka nebo Kuře v hodinkách kapely Flamengo patří mezi ta znovu nejúspěšnější. Aktuálně se naprostá většina reedičních aktivit přesunula do digitální podoby, ale ve vybraných případech stále pozoruhodně bodují i tzv. fyzické nosiče, tedy formáty CD a LP.

přání z terénu, ale cílem je najít hudbu překračující individuální libosti a ještě dnes mající v alespoň malých tisících počítané zájemce o koupi. Dost často k výběru témat slouží životní a profesní jubilea interpretů, jindy jde o dokončení albových řad, občas o mimořádný koncert či turné, jako možný indikátor ohlasu slouží i mediální ankety o zásadních nahrávkách z minulosti nebo předvánoční trh, impulzů může být prostě víc. Po předběžném určení záměru přichází na řadu jednání s umělci či jejich dědici, neboť inovované vydání musí být zajištěno novými smluvními podmínka-

Letošními supraphonskými příklady jsou třeba výroční vydání písniček Ivana Mládka s Banjo Bandem, Jana Vyčítala s Greenhorns nebo Mikiho Ryvolu s Hoboes, z jiného stylového soudku pak například Arakainu.

Vybírání vhodných titulů a kroky spojené s vydáním

Příprava připomínek časem prověřené hudby se může zdát triviální věcí. Prostě vezmu existující zvukový záznam, dolisuji z něj nosiče a dotisknu k tomu obal, čímž je vlastně hotovo. Jenže tak jednoduché to opravdu není. Pokusím se v několika bodech vylíčit možné trable, které je nutné překonat, aby na konci byl cenný staronový kousek do sbírky. Prvním úkolem je zvolit vhodný titul. Vnímáme samozřejmě různá

mi, když ty staré dávno neplatí. Tady může nastat mnohý, nejen honorářový zádrhel: leccos totiž zpěvačky, zpěváci a kapely s odstupem času nepovažují za zdařilé, jen výjimečně využívají často nedokonalé jinojazyčné exportní verze, někdy uvnitř hudebních part stále ještě probíhají zdánlivě nepřekročitelné spory bývalých členů, jindy reediční úmysl koliduje s aktuálními aktivitami u jiných vydavatelů. A do hry vstupují také další autorskoprávní aspekty, když v socialistické éře, ale ještě i v divokých devadesátkách občas chybělo nutné zahraniční posvěcení českých podob mezinárodních songů. Fanoušci se pak diví, že dnes nejsou k dispozici písně kdysi běžně vysílané a vydávané. Naše mile vstřícné spolupracovnice v OSA však dobře vědí, jak složité, ba nemožné

je získat souhlasy k původním dílům třeba Beatles, Simona & Garfunkela, skupiny ABBA nebo Neila Younga, ale i mnoha amerických countrymanů či francouzských šansoniérů. Podobně komplikovaná může být také příprava

aktuální dokumentace. Mnohdy si totiž vydavatelé vypomohli nesprávnými údaji o autorech či názvech převzatých písní, v nouzi často mylně označovaných za tradiční. Znamením minulé doby pak bylo vynechávání režimů protivných či emigrovaných muzikantů: na obalech některých alb s jejich podílem nebyli vůbec uvedeni, což se leckdy napravuje až nyní.

→

Kontrola a příprava zvukových a grafických podkladů k výrobě

Po překročení těchto občas bludných kořenů následuje kontrola zvukových podkladů. Prakticky nikdy nejsou k remasteringu a pořízení lisovací matrice k dispozici původní „široké“ studiové pásy, ty „úzké“ výrobní našťestí většinou ano. Paradoxní je, že technologický pokrok v 90. letech (dnes již též patřících ke zdroji reedice), tedy natáčení

Hana Hegerová

Cesta PÍSNĚ 1960 — 2016

přímo do počítačů, nutně nemusí být výhodou. Systém jedniček a nul, občas dokonce jen v podobě finálního prodejního CD, pak leckdy bývá jediným a pro vinyl provizorním východiskem. Ale zvuk nakonec máme, tedy už zbývá jen to hezky zabalit. Optimismu ovšem

ani tady není nazbyt, když tehdejší grafická a výrobní východiska již v praxi takřka stoprocentně neexistují. V úvalu přichází skenování původního obalu, což – při historicky podivné barevnosti, nekvalitě tisku a dopadech laminování – nepřináší zcela uspokojivé výsledky, zejména u LP v rozměru 30 × 30 cm. Poté nastupuje hledání možných originálů návrhů u grafiků a záběrů u fotografů, což nebývá vždy úspěšné, a je tedy nutno improvizovat. Fundamentální fandové čistých replik obalů se pak rozčilují, když jsou u některých obnovených

vydání nutné odchylky od čtyři či pět dekád starých předloh. Vznikají tak však někdy krásné věci, třeba když grafik Karel Haloun dnes nabízí kdysi cenzurou zakázané podoby svých obalů alb Vladimíra Mišíka nebo Jana Spáleného či Michal Cihlář vytvoří autorskou koláž vtipně navazující na album Nerezu Na vařený nudli. Je to tedy chvílemi dost dobrodružné a dlouhé usilování, vyžadující dodatečnou studiovou i uměleckou práci, nutný čas a také náklady. Jejich komplet je pak shrnut do kalkulace, pravidelného boje o udržení rozpočtu v černých číslech, bez již vstupní ztráty. Přidáte-li k tomu aktuálně nezadržitelně klesající prodeje CD a stoupající ceny výroby, od papíru přes lisovací hmotu, kov a plast až po energii, pak je složité určit rozumnou výslednou cenu. Vzpomínky na původních 44 Kčs za vinyl už jsme sice dávno zaplašili, ale umístění

do v korunách co nejpříjemnější kategorie je vždy naším cílem. K tomu nabízíme – krom trvale zajímavé muziky – pečlivou starost o inovovaný zvuk (a dnešní technologie umí kouzla), kvalitní obal (obvykle obsahující podstatně víc než ten původní) nebo na CD přidané písňové bonusy (často licencované od jiných vlastníků nahrávek toho kterého interpreta), činičí z výchozího alba kompletnější poslech.

Reedice jako nostalgická vzpomínka

Říká se, že zásadním formativním obdobím je cca 11 až 15 let věku, kdy muziku navždy vnímáme nejsilněji. Ale ani svist takzvané generační sekery, někdy dost prudce oddělující jednotlivé posluchačské skupiny a jejich idoly, nemusí být definitivní. Hudba nás totiž tak či onak provází po celý život a my supraphonští jsme rádi, že vám tuto skutečnost můžeme co nejpešněji reediční nabídkou připomínat. Nostalgické vzpomínky se prý prodávají nejlépe, ale tohle ani zdaleka není jen obchodnická otázka. Je to především připomínka kumštu hudebníků, z nichž mnozí už nejsou mezi námi. A je to také splněná povinnost dávat našim dětem i vnukům věci do skutečných souvislostí, již bez chomoutu ideologie. Hezké zážitky při hudebním ohlžení vpřed přejí! ☒

